

4.8.2011

2020/2011/2532

Sisäasiainministeriö
PL 26
00023 Valtioneuvosto

**SISÄASIAINMINISTERIÖN LAUSUNTOPYYNTÖ KOSKIEN ARPAJAISLAIN MUUTTAMISESTA
ANNETUN LAIN (575/2011) VOIMAANTULOSÄÄNNÖKSEN MUUTTAMISTA**

Viite: SM041:00/2011

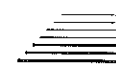
Sisäasiainministeriö on pyytänyt Poliisihallitukselta lausuntoa arpajaislain muuttamisesta annetun lain (575/2011) voimaantulosäännöksen muuttamisesta. Muutetussa arpajaislaissa säädetään, että rahapelejä saavat Suomessa toimeenpanna ainoastaan arpajaislaissa nimetyt rahapeliyhteisöt Fintoto Oy, Raha-automaattiyhdistys sekä Veikkaus Oy.

Edellä mainituilla rahapeliyhteisöillä on myös voimassa olevan lain nojalla yksinoikeus rahapelien toimeenpanoon. Tällä hetkellä yksinoikeus perustuu valtioneuvoston voimassa olevan arpajaislain 11 §:n nojalla yhteisölle antamaan rahapelilupaan. Valtioneuvoston antamat rahapeliluvat ovat voimassa 31.12.2011 asti. Rahapeliyhteisöjen rahapeliluvissa on yhteisöjen toimintaa säännelty yleisellä tasolla arpajaislain säännösten edellyttämällä tavalla. Veikkaus Oy:n ja Fintoto Oy:n rahapeliluvissa on määritelty muun muassa yhtiön toimeenpanemiin arpajaislain 3 §:ssä määriteltyihin rahapeleihin osallistumista koskevia yleisiä sääntöjä ja pelaajille maksettavien voittojen osuudet pelilajeittain. Raha-automaattiyhdistykselle annetussa rahapeliluvassa on määritelty muun muassa raha-automaattien ja kasinopelien enimmäismäärät sekä kasinoa koskevia ehtoja. Sisäasiainministeriön päätöksillä hyväksytyillä rahapelien pelisäännöillä puolestaan määritetään yksittäisen pelin toimeenpanossa noudatettavat menettelytavat. Pelisäännöt on vahvistettu rahapelilupien voimassaoloajaksi vuoden 31.12.2011 loppuun.

Vuoden 2012 alusta voimaan tulevan lainmuutoksen seurauksena Suomen rahapelijärjestelmässä siirrytään nykyisestä toimilupajärjestelmästä lakisääteisten yksinoikeuksien järjestelmään ja jatkossa nykyisten rahapelilupien sisältämistä ehdoista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Lainmuutoksen seurauksena myös rahapelien pelisääntöjen voimaansaattaminen muuttuu ja pelisäännöt vahvistetaan jatkossa sisäasiainministeriön asetuksella.

Poliisihallituksen lausunto

Arpajaislain muutoksen yhteydessä ei riittävällä tavalla ole huomioitu lainmuutoksen vaikutuksia rahapeliyhteisöjen tosiasialliseen toimintaan. Lakiin ei ole säädetty siirtymäsääntöksiä, jotka mahdollistaisivat sujuvan siirtymisen nykyisestä toimilupajärjestelmästä lakisääteisten yksinoikeuksien jär-

jestelmään sekä uuteen pelisääntöjen vahvistamismenettelyyn. Valtioneuvoston antamat rahapeliluvat ovat voimassa 31.12.2011 asti. Sisäasiainministeriön antamat päätökset pelisääntöjen vahvistamisesta ovat määräaikaisia ja päättyvät rahapeliyhteisöjen toimilupakauden loppuessa 31.12.2011. Koska vahvistettu arpajaislain muutos ei sisällä pelisääntöjä koskevaa siirtymäsäännöstä, nykyiset rahapeliyhteisöjen pelisäännöt eivät ole voimassa enää 1.1.2012. Kuten hallituksen esityksen luonnoksessa on todettu, sisäasiainministeriön ei ole käytännössä mahdollista antaa asetus- ta pelisäännöistä heti vuoden vaihduttua.

Poliisihallitus katsoo tarpeelliseksi, että arpajaislain voimaantulosäännöstä muutetaan siten, että rahapeliyhteisöjen mahdollisuus toimeenpanna rahapelejä keskeytyksettä vuoden 2012 alusta alkaen varmistetaan. Pelisääntöjen voimaansaattamisen osalta lausunnon kohteena oleva hallituksen esityksen luonnos on tällä hetkellä muotoiltu siten, että suoraan lain nojalla rahapelien 1.1.2012 voimassa olevat sisäasiainministeriön vahvistamat rahapelien pelisäännöt pysyisivät voimassa kunnes ministeriö antaisi pelisääntöjä koskevan asetuksen. Esitykseen sisältyy Poliisihallituksen näemyksen mukaan useita ongelmia.

Ensinnäkin Poliisihallitus pitää ongelmallisena sisäasiainministeriön antamien määräaikaisten hallintopäätösten (sisäasiainministeriön hakemuksesta vahvistamat päätökset rahapelien pelisäännöistä) voimaantulon jatkamista lailla. Eduskunnan toimivaltaan lakien säätäjänä kuuluu antaa säännökset hallintolupien myöntämiseen, peruuttamiseen ym. liittyvistä menettelyistä. Toimivalta hallintopäätösten antamiseen kuuluu vallan kolmijako- opin mukaan valtioneuvostolle ja sen alaisille viranomaisille. Vakiintuneiden oikeusperiaatteiden mukaan lailla ei siten välittömästi säädetä yksittäisten hallintopäätösten kumoamisesta tai muuttamisesta.

Toiseksi nyt voimassaolevat sisäasiainministeriön pelisääntöjä koskevat päätökset ovat voimassa 31.12.2011 asti. Vahvistettu arpajaislaki tulee voimaan seuraavana päivänä eli 1.1.2012. Samanaikaisesti tulisi myös voimaan lausunnon kohteena oleva hallituksen esityksen luonnoksessa tarkoitettu muutos. Esityksessä oleva viittaus voimassa oleviin pelisääntöihin ei Poliisihallituksen käsityksen mukaan ole mahdollinen, koska 1.1.2012 ei enää ole voimassa olevia pelisääntöjä.

Kolmanneksi Poliisihallitus huomauttaa, että lausuntopyynnön mukainen hallituksen esitys ja sen mukaisesti säädettävä laki eivät mahdollista pelisääntöjen muuttamista lain voimaantulon jälkeen vaikka sääntömuutokset tulisivat ajankohtaisiksi ja katsottaisiin tarpeellisiksi. Tästä voi aiheutua huomattavaa haittaa lainmukaiselle rahapelitoiminnalle.

Poliisihallituksen ehdotus

Edellä mainitun mukaisesti Poliisihallitus ehdottaakin, että arpajaislain muuttamisesta annetun lain (575/2011) voimaantulosäännös muutetaan esimerkiksi seuraavasti:

"Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012. Tämän lain 13 c §:n 4 momentti tulee voimaan kuitenkin vasta X.X.20XX alkaen. Arpajaislain muuttamisesta annetulla lailla (575/2011) muutettua arpajaislain 14 §:ää, sellaisena kuin se on muuttamattomana laissa 1047/2001, sovelletaan x.x.20xx asti."

Edellä esitetty vaihtoehto voi kuitenkin aiheuttaa tulkinnallisia ongelmia sen vuoksi, että laissa arpajaislain muuttamisesta (575/2011) ja sitä muuttavassa laissa (lausunnon kohteena oleva arpajaislain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta annettavassa laissa) olisi erisisältöiset, mutta järjestysnumeroltaan samat pykälät (14 §). Tämän vuoksi Poliisihallitus ehdottaa vaihtoehtoisesti arpajaislain muuttamisesta annetun lain ja sen voimaantulosäännöksen muuttamista siten, että lakiin lisättäisiin säädettävän siirtymäkauden ajaksi uusi 14 c §, jolla mahdollistetaan pelisääntöjen vahvistaminen ennen pelisääntöjä koskevien sisäasiainministeriön asetusten antamista. Menettely on välttämätön takaamaan lainmukaisen rahapelitoiminnan katkeamaton jatkuminen siirryttäessä toimilupajärjestelmästä lakiin perustuvaan yksinoikeusjärjestelmään. Lisäksi arpajaislain muuttamisesta annetun lain 14 §:n 2 momenttia tulisi Poliisihallituksen näkemyksen mukaan muuttaa säädettävän siirtymäkauden ajaksi niin, että sisäasiainministeriö voisi antaa tarkempia säännöksiä pelaamisen pelilaji-, pelityyppi-, peli- ja pelaajakohtaisten määrällisistä ja ajallisista rajoituksista asetuksen sijaan päätöksellä. Tällä siirtymäkauden ajan voimaansaolevalla muutoksella vältettäisiin kahden eri (pelisääntöjen vahvistamisen siirtymäkauden ajan sisäasiainministeriön päätöksellä ja tarkempien rajoitusten antaminen sisäasiainministeriön asetuksella) sääntelytavan soveltuminen pelisääntöjen antamismenettelyyn. Lisäksi Poliisihallitus ehdottaa, että arpajaislain muuttamisesta annetun lain (575/2011) voimaantulosäännöstä muutettaisiin siten, että 13 c §:n 4 momentin säännös tulisi voimaan vasta säädettävän siirtymäajan päättymisen jälkeen ja että ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin. Uudet pelisäännöt vahvistettaisiin voimaantuleviksi sisäasiainministeriön asetuksella samasta ajankohdasta alkaen.

Poliisihallituksen vaihtoehtoinen lakiehdotus olisi siten seuraava:

Laki arpajaislain muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan arpajaislain muuttamisesta annetun lain (575/2011) 14 §:n 2 momentti ja voimaantulosäännös, sekä

lisätään lakiin uusi 14 c § seuraavasti:

14 §

Rahapeliyhteisön on asetettava sähköisesti välitettävien rahapelien pelaamiselle tarvittaessa pelilaji-, pelityyppi-, peli- ja pelaajakohtaisia määrällisiä ja ajallisia rajoituksia pelihaittojen vähentämiseksi. Sisäasiainministeriön päätöksellä voidaan antaa tarkempia säännöksiä pelaamisen pelilaji-, pelityyppi-, peli- ja pelaajakohtaisten määrällisten ja ajallisten rajoitusten asettamisesta.

14 c §

Sisäasiainministeriö vahvistaa hakemuksesta rahapelien pelisäännöt. Pelisääntöjen tulee sisältää voitonjakoa ja pelipanosten palauttamista koskevat määräykset sekä raha-automaattien ja kasinopelien suurimmat sallitut pelipanokset. Raha-arpa-, veikkaus-, vedonlyönti- ja totopelien sääntöjen tulee lisäksi sisältää arvontaa koskevat määräykset.

Rahapelien vahvistetut pelisäännöt on pidettävä maksutta yleisön saatavilla pelien toimeenpanijan toimipaikoissa ja pelien myyntipaikoissa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012 ja on voimassa
päivään kuuta 20XX.

Arpajaislain muuttamisesta annetulla lailla (575/2011) säädetty arpajaislain
13 c §:n 4 momentti tulee voimaan vasta X.X.20XX alkaen.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin
toimenpiteisiin.

Edellä mainitun lisäksi Poliisihallitus ehdottaa lausuntopyynnön kohteena
olevan hallituksen esityksen perustelujen kohdan "Käytännössä sisäasi-
ainministeriö on pyytänyt pelisääntöjen vahvistamista koskevasta rahape-
liyhteisön hakemuksesta lausunnon joko maa- ja metsätalousministeriöltä
tai opetus- ja kulttuuriministeriöltä sekä sosiaali- ja terveysministeriöltä, Po-
liisihallitukselta ja Terveiden ja hyvinvoinninlaitokselta arvioidakseen raha-
peleihin mahdollisesti liittyviä haittoja." kirjoitusasuun muuttamista muotoon
*"Käytännössä sisäasiainministeriö on pyytänyt pelisääntöjen vahvistamista
koskevasta rahapeliyhteisön hakemuksesta lausunnon joko maa- ja metsä-
talousministeriöltä tai opetus- ja kulttuuriministeriöltä sekä sosiaali- ja ter-
veysministeriöltä, Poliisihallitukselta ja Terveiden ja hyvinvoinninlaitokselta
arvioidakseen **muun muassa vahvistettaviksi haettujen pelisääntöjen
tarkoituksenmukaisuutta sekä** rahapeleihin mahdollisesti liittyviä haitto-
ja."*

Edelleen Poliisihallitus ehdottaa lausuntopyynnön kohteena olevan halli-
tuksen esityksen perustelujen kohdan "Poliisihallitus hoitaa rahapeleihin liit-
tyvät keskushallintotason valvontaviranomaistehtävät." kirjoitusasuun muut-
tamista muotoon *"Poliisihallitus **vastaa** rahapeleihin **liittyvistä** keskushal-
lintotason **valvontaviranomaistehtävistä**."*

Lupahallintojohtajan sijainen,
Arpajaishallintopäällikkö

Jouni Laiho

Ylitarkastaja

Saaramia Varvio